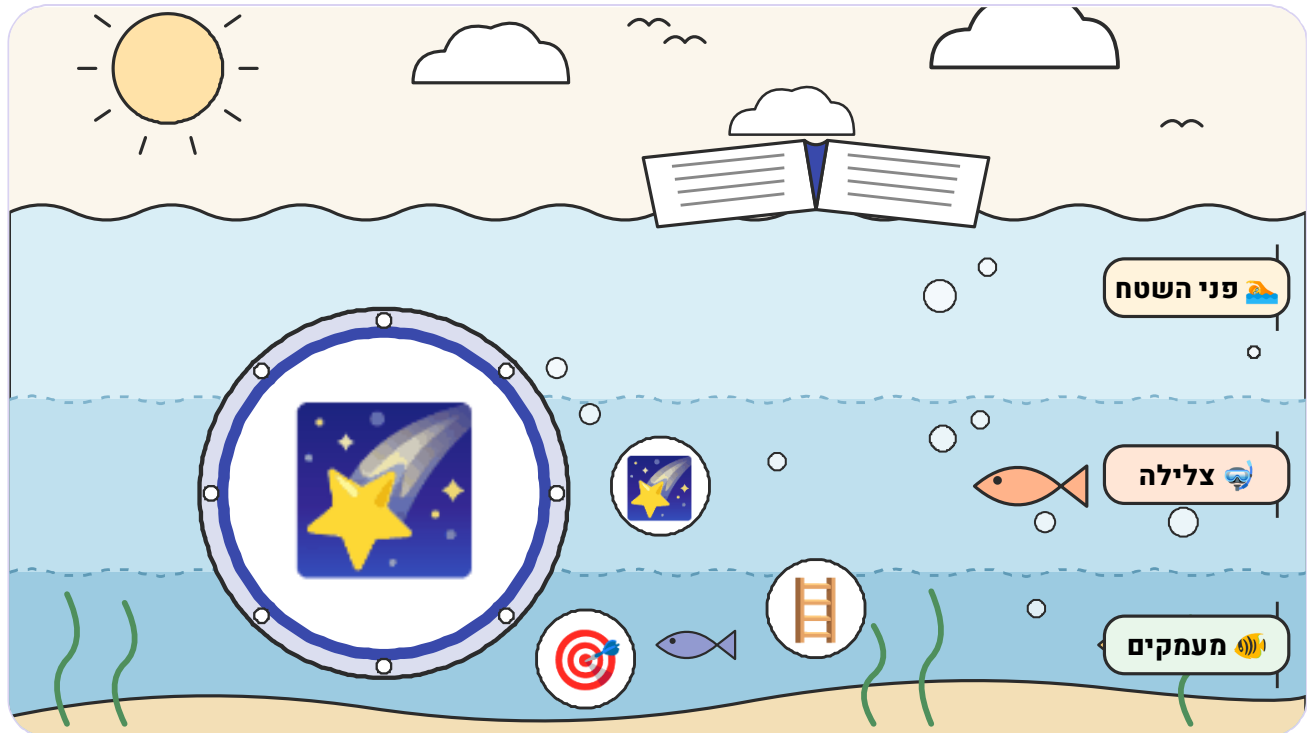

חוברת תלמיד • קריאה והבנה • יסודי (לכיתות ג'-ו')

חולמים קדימה: חלומות, מטרות וצעדים קטנים

מחלום לתוכנית – אופטימיות ריאלית, תקווה והתמדה – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 10 הטקסט: התיאטרון של מילנה
- 12 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 13 חלק ב' – צלילה
- 15 חלק ג' – מעמקים
- 17 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 6 דף האסטרטגיות
- 7 מפת הצלילה
- 8 סימניות לגזירה
- 9 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

יסודי

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – יסודי. כאן מרכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- התלמידים והתלמידות יבחינו בין חלום, מטרה ותוכנית, ויתרגמו חלום למטרה ממוקדת, לצעדים קטנים, למסגרת זמן ולאנשים שיכולים לעזור.
- התלמידים והתלמידות יאתרו מידע, יסיקו מסקנות ויזהו מבנה טקסט, קשרים לוגיים, שורשים ומשלב לשון בטקסט סיפורי, מידעי וטיעוני.
- התלמידים והתלמידות יכירו אופטימיות ריאלית, תקווה (רצון + דרכים) ואת הכוח של המילה "עוד", ויבטאו עמדה מנומקת וחיבור אישי לחלום שלהם.

גרסה קצרה – 10 דקות

מציגים בשתי דקות את ההבדל בין חלום, מטרה ותוכנית, וקוראים יחד את הטקסט ברמה המתאימה. משחקים צעד אחד מתוך משחק המסלול. מסיימים בכרטיס יציאה: "אני עוד לא...", אבל הצעד הקטן הבא שלי הוא..."

שאלת פתיחה לכיתה

חשבו על משהו שפעם לא ידעתם לעשות ועכשיו אתם יודעים, למשל לרכוב על אופניים, לשחות או להכין חביתה. מה היה הצעד הראשון? ומי עזר לכם בדרך?

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן בדרך לחלום: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

עש"ן ד"ק עוזר ברגע של אכזבה, כשהבמה נופלת או כשהסרטון לא מצליח: עוצרים, מכווצים ומשחררים שרירים, נושמים לאט, אומרים לעצמנו "אני עוד לא שם, אבל אני בדרך" – ורק אז בוחרים צעד קדימה. גש"ר מאח"ד מציע שישה ערוצים להמשיך לעבר החלום: גוף (תרגול), שכל (תוכנית), רגש (לקרוא לפחד בשם), אמונה ("אני יכול/ה להשפיע"), חברה (אנשים שעוזרים) ודמיון (לדמיין את הצעד הבא). מעש"ה מכון אותנו כשחבר או חברה מספרים שהתוכנית שלהם התפרקה: מחויבות ("אני כאן איתך"), עידוד לפעולה (צעד קטן אחד), שאלות ("מה קרה? מה עוזר לך?") והבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה). החלום נתקע או שמשהו לא הצליח? עצרו עם עש"ן ד"ק: עוצרים, מכווצים ומשחררים אגרופים, נושמים לאט, אומרים לעצמנו "אני עוד לא שם, אבל אני בדרך" – וקדימה, לצעד קטן אחד לקראת החלום.

מערך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וחימום	שאלת הפתיחה: משהו שפעם לא ידעתם לעשות ועכשיו אתם יודעים. מה היה הצעד הראשון ומי עזר? מציגים את שקופית הפתיחה ואת שלושת עומקי הצלילה.
8	מושגי יסוד	שקופיות חלום-מטרה-תוכנית, שתי רגליים של תקווה (רצון + דרכים) ושלושה זוגות משקפיים: אופטימיות נאיבית, פסימיות ואופטימיות ריאלית.
12	קריאה וצלילה	כל קבוצה קוראת את הטקסט ברמה המתאימה לה ועונה על שאלות פני המים והצלילה: איתור, סימון משפט, מיון ואוצר מילים. ברמת חט"ב עוצרים בתחנת העצירה.
8	משחק מסלול	משחקים בזוגות את משחק "בחרו מסלול" ומשווים בחירות. מדגישים את עש"ן ד"ק ברגע האכזבה: עצור, שרירים, נשימה, דיבור עצמי ("אני עוד לא שם") וקדימה.
7	המעמקים ומעגל שיח	כתיבה קצרה (השאלה הפתוחה), ואחריה שתיים מארבע שאלות הדיון. מקשרים לערוצי גש"ר מאח"ד שעוזרים להמשיך לעבר חלום.
5	כרטיס יציאה	כל תלמיד ותלמידה ממלאים כרטיס יציאה אחד: חלום, מטרה וצעד קטן, או משפט עם המילה "עוד".

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- אל תבקשו לשתף חלומות בקול רם. מי שרוצה משתף/ת, ומי שלא רוצה כותב/ת לעצמו/ה. חלום הוא דבר אישי, וחשוב לכבד גם חלומות "קטנים" או לא שגורתיים.
- כשתלמיד/ה מספר/ת על כישלון, החזירו את השיחה לשפת ה"עוד" ולצעד הבא: "מה למדת מזה?", "מי יכול לעזור?". הימנעו משיפוט ומהשוואות בין תלמידים.
- זהו מרחב בטוח של תמיכה ולא טיפול. אם עולה מצוקה, ייאוש מתמשך או דאגה לשלומה/ה של תלמיד/ה, פנו ליועצת. אפשר גם להזכיר לתלמידים שהם יכולים לפנות ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

הכוונה לשאלה הפתוחה – יסודי

תשובה טובה מתארת אירוע אמיתי או מדומיין שבו משהו לא הצליח מול אחרים, ומציינת מה עזר להמשיך. למשל ערוץ מגש"ר מאח"ד: לנשום עמוק (גוף), לחשוב מה השתבש (שכל) או לבקש עזרה (חברה). היא גם מזכירה "ידיים נוספות": אדם שהיו מזמינים לעזור. אין תשובה אחת נכונה, ומעריכים כנות ופירוט.

מפתח תשובות למורה – יסודי. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	א. במה מקרטון
2	ב. "לא צריך, אני מסתדרת לבד"
3	ג. סוודר כחול ישן
4	1. לא נכון 2. נכון 3. לא נכון 4. נכון
6	„המילה 'עוד' משאירה את הדלת פתוחה...”
7	לעבוד לבד ולסרב לעזרה ← עצר אותה; לחשוב מה השתבש ← עזר לה להמשיך; לברוח לפינה ← עצר אותה; לבקש מחברים להיות שותפים ← עזר לה להמשיך; להגיד 'אני עוד לא יודעת' ← עזר לה להמשיך; להגיד 'אני מפסיקה' ← עצר אותה
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מספרים במילים שלי

מה קרה בהתחלה, באמצע ובסוף?

מה הרגשתי?

מה אהבתי בסיפור?

מה לומדים?

מה אני לוקח/ת איתי?

בזמן הטקסט

מסמנים מילה קשה

עיגול סביב מילה שלא הבנתי.

עוצרים וחושבים

מה קרה עד עכשיו?

מדמיינים

איך זה נראה? מה הדמות

מרגישה?

לפני הטקסט

מסתכלים על הכותרת

על מה הסיפור? מה אני כבר

יודע/ת?

מסתכלים בתמונה

מה רואים? מה זה מספר לי?

מנחשים

מה לדעתי יקרה בסיפור?

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט ☐

קראתי את כל הטקסט עד הסוף ☐

סימנתי מילה שלא הבנתי ☐

קראתי שוב את מה שלא היה ברור ☐

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט סיפורי

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
במאית	מי שמחליטה איך תיראה ההצגה ומדריכה את השחקנים	
התכופף	התעקם ונטה הצידה, לא נשאר ישר	
הלחיים בערו	הפנים האדימו מבושה	
פרמתי	פירקתי את החוטים של הסריגה כדי להתחיל מחדש	
יציבה	חזקה ועומדת טוב, לא נופלת	

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- מה אני חושב/ת?
- מה הייתי עושה?
- מה למדתי?

השאלה שלי: 🖋

חולמים קדימה: חלומות, מטרות

וצעדים קטנים

יסודי 🐻

צלילה

בין השורות

- למה זה קרה?
- מה הדמות מרגישה?
- מה פירוש המילה?

השאלה שלי: 🖋

חולמים קדימה: חלומות, מטרות

וצעדים קטנים

יסודי 🐻

פני המים

כתוב בטקסט

- מי בסיפור?
- מה קרה?
- איפה ומתי?

השאלה שלי: 🖋

חולמים קדימה: חלומות, מטרות

וצעדים קטנים

יסודי 🐻

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

מי שמחליטה איך תיראה ההצגה ומדריכה את השחקנים	במאית
התעקם ונטה הצידה, לא נשאר ישר	התכופף
הפנים האדימו מבושה	הלחיים בערו
פירקתי את החוטים של הסריגה כדי להתחיל מחדש	פרמתי
חזקה ועומדת טוב, לא נופלת	יציבה
חלמה להיות במאית של הצגות	מילנה
שאלה: "רוצה שאעזור לך?"	נטע
הוציאה מהארון סוודר כחול ישן	סבתא גלינה

התיאטרון של מילנה

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט סיפורי. האם קרה לכם שרציתם לעשות משהו גדול לגמרי לבד? מה לדעתכם יקרה למילנה, שרוצה להכין הצגה בלי עזרה?

הניחוש שלי:

מילון קטן

במאית

מי שמחליטה איך תיראה ההצגה ומדריכה את השחקנים

התכופף

התעקם ונטה הצידה, לא נשאר ישר

הלחיים בערו

הפנים האדימו מבושה

פרמתי

פירקתי את החוטים של הסריגה כדי להתחיל מחדש

יציבה

חזקה ועומדת טוב, לא נופלת

הערות שלי

1 מילנה חלמה להיות במאית של הצגות. כל ערב היא המציאה סיפורים חדשים לבובות הגרב שלה. כשהמורה הודיעה על מסיבת סוף השנה, מילנה אמרה מיד: "אני אכין הצגת בובות לכל הכיתה!"

2 במשך שבוע שלם היא עבדה לבד בחדר. היא בנתה במה מקרטון, צבעה וילון אדום והדביקה עליו כוכבים. חברה שלה, נטע, שאלה: "רוצה שאעזור לך?" מילנה ענתה: "לא צריך, אני מסתדרת לבד."

3 ביום המסיבה עמדה מילנה מאחורי הבמה, עם שתי בובות ביד אחת ובובה שלישית ביד השנייה. פתאום הקרטון התכופף, הבמה נפלה, והבובות התגלגלו על הרצפה. כמה ילדים צחקו. הלחיים של מילנה בערו, והיא ברחה לפינה.

תחנת עצירה: עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם

יקרה עכשיו?

4 בערב אמרה מילנה לסבתא גלינה: "אני לא יודעת לעשות הצגות. אני מפסיקה." סבתא הוציאה מהארון סוודר כחול ישן. "את רואה את השרוול הזה? פרמתי אותו שלוש פעמים עד שהצלחתי," היא חייכה. "תגידי 'אני עוד לא יודעת'. המילה 'עוד' משאירה את הדלת פתוחה."

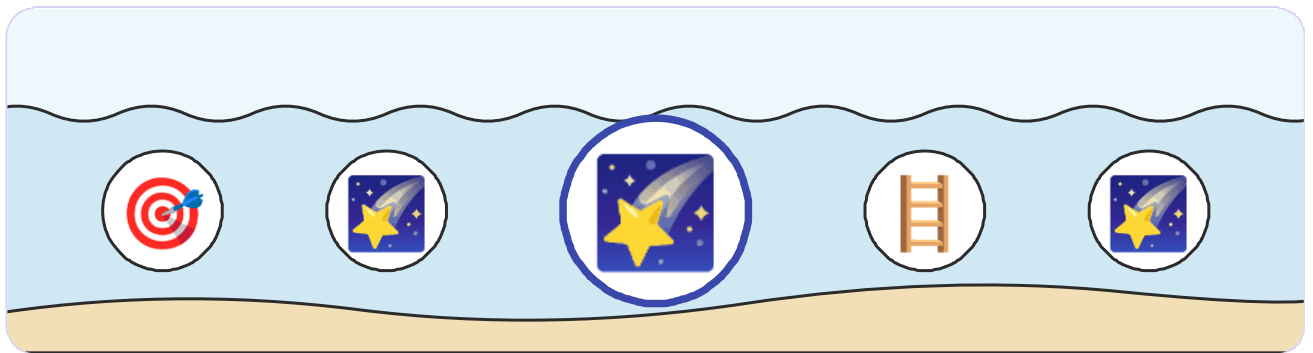

התיאטרון של מילנה (המשך)

5 מילנה נשמה עמוק וחשבה מה השתבש. "הבמה הייתה חלשה, ולא היו לי מספיק ידיים," אמרה. סבתא שאלה: "ומי יכול להיות הידיים הנוספות?" למחרת ניגשה מילנה לנטע ולאח שלה, דניאל: "אתם רוצים להיות שותפים בהצגה?"

6 שלושתם חיזקו את הבמה בעזרת קופסת נעליים ומקלות, וכל אחד הפעיל בובה אחת. בחגיגת יום ההולדת של דניאל הם הציגו מחדש, והפעם הבמה עמדה יציבה. מילנה הסתכלה על הקהל הקטן ולחשה לעצמה: "חלום גדול צריך כמה ידיים."

שאלות לפי עומק • יסודי

התיאטרון של מילנה

שם:

חלק א' - שחייה על פני השטח

בואו נשחה על פני המים ונמצא בסיפור את מה שכתוב בו!

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מה בנתה מילנה לבד בחדר?

בובות מעץ (ב)

במה מקרטון (א)

תפאורה מעיתונים (ג)

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה ענתה מילנה כשנטע הציעה לה עזרה?

"לא צריך, אני מסתדרת לבד" (ב)

"רק אם יהיה לך זמן" (א)

"בואי מחר" (ג)

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

מה הוציאה סבתא גלינה מהארון?

בובת גרב (ב)

אלבום תמונות (א)

סוודר כחול ישן (ג)

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
מילנה בנתה את הבמה הראשונה יחד עם נטע.	☐	☐
סבתא גלינה פרמה את השרוול של הסוודר שלוש פעמים.	☐	☐
כשהבמה נפלה, כל הילדים מחאו כפיים.	☐	☐
בפעם השנייה הציגו הילדים בחגיגת יום ההולדת של דניאל.	☐	☐

שאלות לפי עומק • יסודי

התיאטרון של מילנה (המשך)

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מחסן מילים: קרטון עוד ידיים מספריים

1. בהתחלה בנתה מילנה במה מ_____.

2. סבתא אמרה שהמילה _____ משאירה את הדלת פתוחה.

3. מילנה לחשה: "חלום גדול צריך כמה _____".

חלק ב' - צלילה

עכשיו צוללים: נחשוב למה הדמויות פעלו כך ומה למדו.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו מילנה מסרבת לקבל עזרה.
- סמנו בירוק את המשפט שמראה מה מילנה למדה בסוף הסיפור.
- סמנו בקו את המשפט שבו סבתא מסבירה למה כדאי להשתמש במילה 'עוד'.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

מיינו: מה עצר את מילנה, ומה עזר לה להמשיך? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	עצר אותה	עזר לה להמשיך
לעבוד לבד ולסרב לעזרה	☐	☐
לחשוב מה השתבש	☐	☐
לברוח לפינה	☐	☐
לבקש מחברים להיות שותפים	☐	☐
להגיד 'אני עוד לא יודעת'	☐	☐
להגיד 'אני מפסיקה'	☐	☐

שאלות לפי עומק • יסודי

התיאטרון של מילנה (המשך)

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחו קו בין הדמות למה שהיא עשתה בסיפור

א. הוציאה מהארון סוודר כחול ישן

1. מילנה

ב. חלמה להיות במאית של הצגות

2. נטע

ג. הפעיל בובה בחגיגת יום ההולדת שלו

3. סבתא גלינה

ד. שאלה: "רוצה שאעזור לך?"

4. דניאל

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

9

השלימו את הטבלה: מה השתבש בפעם הראשונה, ומה מילנה עשתה אחר כך?

מה השתבש?	מה עשו כדי לתקן?

התיאטרון של מילנה (המשך)

שם:

חלק ג' – מעמקים

במעמקים נשחק מה אנחנו חושבים, נדמיין ונכתוב על עצמנו.

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

10

מה אורי יכול לומר לעצמו במקום זה? מי יכול לעזור לו לנסות שוב?

מקרה לבחינה: הקסם של אורי

אורי התאמן לבד על קסם עם קלפים כדי להציג אותו בכיתה. באמצע הקסם הקלפים נשפכו על הרצפה, ואורי אמר: "אני גרוע בקסמים, אני מפסיק."

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

11

גם לכם קרה שמשהו לא הצליח מול אחרים? כתבו מה קרה ומה עזר לכם להמשיך. אפשר לבחור ערוץ מגש"ר מאח"ד: גוף, שכל, רגש, אמונה, חברה או דמיון. כתבו גם את מי הייתם מזמינים להיות "הידיים הנוספות" שלכם.

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

12

דמיינו שאתם מילנה ברגע שהבמה נפלה. כתבו מה היא יכולה לעשות לפי עש"ן ד"ק: ע – עוצרת, ש – מכווצת ומשחררת שרירים, נ – נושמת לאט, ד – אומרת לעצמה משפט מחזק, ק – בוחרת צעד קטן קדימה.

שאלות לפי עומק • יסודי

התיאטרון של מילנה (המשך)

שיח בכיתה

המעמקים • מעבר לשורות

13

מעגל שיח

- מה ההבדל בין חלום, מטרה ותוכנית? בחרו חלום אחד שעלה בשיעור ונסו יחד להפוך אותו למטרה ממוקדת (מה, כמה ועד מתי) ולצעד קטן ראשון.
- מילנה סירבה לעזרה, וליאור כמעט ויתר אחרי סרטון אחד. למה לדעתכם לפעמים קשה לבקש עזרה? מה יכול להקל עלינו לבקש אותה?

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

14

ציירו את ההצגה השנייה: הבמה החזקה, שלושת הילדים והבובות. הוסיפו בועת דיבור עם מה שמילנה לוחשת.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת להסביר למה ההצגה הצליחה בפעם השנייה.
			אני יכול/ה להגיד משפט על עצמי עם המילה "עוד".
			אני יודע/ת לבחור משהו שיכול לעזור לי בחלום שלי.

כרטיס יציאה

חולמים קדימה: חלומות, מטרות וצעדים קטנים • יסודי

שם: _____

כיתה: _____

תאריך: _____

1. חלום אחד שלי: ____

2. צעד קטן אחד שאני יכול/ה לעשות השבוע: ____

3. מי יכול להיות ה"ידיים הנוספות" שלי? ____

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • חולמים קדימה: חלומות, מטרות וצעדים קטנים • חוברת תלמיד ליסודי

